

בס"ד. ערב חג הסוכות תשפ"א

לכב' ק"ק אנ"ש שי' שע"י האיחוד האירופאי – בריסל
ו- virtual community at sichosacademy.org

תזכורת לימים האחרונים דחג הסוכות, זמן שמחתינו, תשפ"א
[אסור להעתיק או לפרסם בשום אתר או קבוצת ווצאפ בלי רשות העורך]

הנסיון הראה, שכדאי שהבעה"ב והבעה"ב' סטע יקראו ביחד, כל יום השייך לו, בכדי להתכונן ליום המחרת כדבעי ולמנוע היפך שמחת החג וכו' ואדרבא לגרום לשמחת החג.

ויה"ר שנחגוג שמחת תורה בבית המקדש השלישי.
הרב לוי יצחק גרליק
Rabbigarelik@sichosonline.org

לתלות על המקרר וכיו"ב.

* * *

לוודא שיש את כל העניינים דלקמן:

1. **ערכות להושענות** – לוודא שלכל בני הבית¹ (אפילו קטנים) ישנן ערכות עבור "הושענות" ליום הושענא רבה.
2. **קרעפכין**² - להכין קרעפכין (קרעפלאך) עבור הסעודה דהושענא רבה.
3. **דבש** - להכין דבש.
4. **יין** – עבור הכוס ששותים ביום הושענא רבה (עבור שמחת החג) ועבור שני ימי החג.
5. **נר ארוך הדולק לכה"פ 24-48 שעה**: לאלה שאין להם **גז** עם אש דולקת במשך שני ימי החג, צריכים לקנות נר ארוך (כמו יארצייט-ליכט וכיו"ב) שידלק לכה"פ 26 שעה (או נר א' שדולק לכמה ימים), עבור הדלקת הנרות של ליל שמחת תורה (ואם תצטרך לאש ביום שמחת וכו'). למי שיש להם גז דולקת וגם משרתת בבית, גם כדאי שידליקו הנר הארוך, כי הרבה פעמים קורה שהמשרתת מכבה את הגז.
6. **Carbon monoxide detector**: מי שיש להם גז דולק, לוודא שהאוורור בבית הוא כדבעי ושיש להם carbon monoxide detector מתוקן ומעודכן וכו'.
7. **נרות ונרונים**: להכין מספיק נרות עבור הדלקת הנרות של שני הימים של יו"ט. לאלה שמשמשים ב"נרונים" (עבור הדלקת הנרות - שמוכרח לנקות אותם לפני השימוש), להכין מספיק נרונים נקיים עבור ב' הדלקות (כי ישנה שאלה (הלכתית) בנוגע להסרת הפחית וכו').
8. **"דגלים" או "ספר תורה"** של הילדים, עבור הקפות.
9. **עירוב חצרות**: באם ישנו צורך (בבית מגורים משותף וכו'), צריכים לסדר עירוב חצרות, וכן מהבית לסוכה (אם היא בחצר שאסור לטלטל אלי' בשבת) וכו'. מי שיש לו שאלות בנושא, שיתקשר לרב, אבל לא לחכות עד הרגע האחרון אלא לעשות את זה בעוד מועד.

ליל הושענא רבה בלילה

האושפיזין של הושענא רבה: דוד המלך ואדמו"ר הרש"ב (הצד השווה שביניהם: ספירת המלכות, דוד המלך ואדמו"ר הרש"ב נולד בשנת כתר"א).

* למרות הזמן הקצר – משתתפים בשמחת בית השואבה באופן של "מועט המחזיק את המרובה"³.
* **ספר דברים**⁴: לפני חצות הלילה (ראה בלוח המקומי), אומרים כל ספר דברים-משנה תורה [הטעם מבואר בארוכה בכתבי האריז"ל בפע"ח שער הלולב פ"ה], ואפשר לאומרו בבית ביחידות⁵. לזכור שבדרך כלל זה לוקח בין שעה וחצי לשעתיים וחצי.

תהילים, התפוחים וכו':

1. אחר חצות הלילה⁶, [ב770 בשעה 1 אחר חצות] הולכים לבית הכנסת לומר כל התהילים, ובהגירת אבנט. ואין מאריכין באמירתו⁷.

¹ ראה אוצר מנהגי חב"ד ע' שלו.

² בספר המנהגים ע' 58 מובא ענין אכילת הקרעפכין רק בנוגע לערב יום כיפור ובהערה מביא שלכא' הטעם השייך לערב יום כיפור אינו שייך להושענא רבה. וראה מ"ש ב"התקשרות" גליון רכ. אבל ראה בהתועדויות תנש"א חלק א' ע' 213 הערה 11. ועפ"ז כתבתי בפנים המנהג.

³ התועדויות תשמ"ג ח"א ע' 248 ועוד.

⁴ התועדויות תשמ"ג ח"א ע' 248 ועוד.

⁵ ראה אוצר מנהגי חב"ד ע' של שאדמו"ר הרש"ב הי' נכנס לסוכה ואומר בפני עצמו המשנה תורה.

⁶ ספר המנהגים ע' 20.

⁷ ספר המנהגים ע' 68.

2. לאחר כל ספר מהתהילים אומרים ה"הי רצון" של יום טוב, ה"הי רצון" של הושענא רבה, וה"הי רצון" שלאחר צאת הלבנה⁸ [וקדיש]. (ראה בהערה אודות הזהרה)⁹.
3. מקבלים תפוחים (ודבש) מהגבאי וכו'¹⁰ (ואוכלם או בסוכת הבית או בסוכת בית הכנסת).
4. בליובאוויטש היו נעורים כל הלילה¹¹.

יום הושענא רבה – יום שישי ערב שבת קודש

* **נטילת לולב** - מברכים על נטילת לולב (ולא שהחיינו – חזן ממי שמברך עכשיו על הלולב בפעם הראשונה) על הד' מינים בבוקר כמו שעשו בכל הימים שלפני זה.

תפלת שחרית

- * סוף זמן קריאת שמע: (ראה בלוח המקומי).
- * לוקחים לבית הכנסת הטלית, הד' מינים וה"הושענות".
- * להבהיר בבית שהתפילה מתארכת לערך חצי שעה יותר משאר ימי חול-המועד מפני ה"הושענות".
- * **לפני הלל** מסירים את שתי הכריכות העליונות (המכוסות) שסביב הלולב ואין נשארות אלא ג' הכריכות המאגדות את הלולב ההדסים והערבות יחד¹².
- * [לאמירת הושענות מוציאים כל הספרי תורה שבהיכל (שנשאר פתוח כל משך הושענות¹³), כן הוא מנהג ליובאוויטש¹⁴].
- * אחרי הלל ואמירת הושענות [ולאחר שהש"ץ אומר קדיש תתקבל] חובטים את הושענות בקרקע חמשה פעמים.
- * אלה שמתפללים/ות בבית יכולים לחבוט את הושענות בבית. [כמובן שההורים יעזרו לילדים הקטנים].
- * לאחר שגמרו עם הד' מינים, יש כאלה שמשאירים אותם בבית הכנסת, יש כאלה שמביאים אותם הביתה [ע"מ לשים הערבות בשריפת החמץ, בתנור של המצות וכו'¹⁵]. איך שיהי' - כדאי להצניע אותם לפני כניסת החג של שמיני עצרת בכדי שלא להכנס לשאלות של "מוקצה" בשבת ויו"ט וכו'.

במשך היום

1. **תפוח בדבש** – אם עדיין לא אכלו – לאכול בסוכה מהתפוחים (בדבש) שהאבא הביא מהביהכ"נ.
2. **צדקה (1)**: מוסיפים בצדקה¹⁶ ובפרט לעניים עבור צרכי החג.
3. **צדקה (2)**: להכין את הצדקה שנותנים לפני הדלקת הנרות עבור ב' הימים של יו"ט¹⁷.
4. **עירוב חצרות**: לוודא שאם ישנו צורך בעירוב חצרות (בכדי לטלטל לסוכה בשבת), שזה מסודר כדבעי.
5. **דגלים וספרי תורה**: להכין את ה"דגלים" או "ספר תורה" של הילדים, עבור הקפות.
6. **שעון שבת**: לסדר ה"שעון – שבת" עבור ב' ימי החג.
7. **טבילה**: הולכים למקוה לכבוד החג.

בסעודת היום

- * [הסעודה עורכים לפני חצות. מי שלא הספיק יאכלנה עכ"פ לפני השעה העשירית¹⁸].
- * טובלים המוציא בדבש¹⁹ (הפעם האחרונה בתשרי) אבל על השולחן מונח גם מלח.
- * אוכלים קרעפכין²⁰.
- * שותים רביעית (כוס) יין (כמו בכל יום דחול המועד).

תפלת המנחה

- * תפלת המנחה היא של ערב שבת קודש אבל: **אין** אומרים הודו²¹; **אומרים** פתח אליהו וידיד נפש, קרבנות, אשרי, שמונה עשרה (יעלה ויבא), ואומרים "לדוד ה' אורי" בפעם האחרונה בתוך סדר התפלה, ועלינו.
- * להביא לבית הכנסת – **לפני כניסת השבת**, הספרי תורה והדגלים של הילדים.

ליל שמיני עצרת - לפני כניסת החג ויום השבת קודש

- * לוודא שהצניעו את הד' מינים (מפני החשש של מוקצה וכו').
- * לבדוק את השעון שבת עבור ב' ימי יו"ט.

⁸ ספר המנהגים ע' 68. בספר המנהגים כתוב שאין אומרים יהי רצון של יום טוב, אבל שמעתי מהרב חשד"ב שי' שהי' הש"ץ ב-770 לתהילים בהושע"ר, שאצל הרבי כן אמרו, וכן מוכח גם מכמה שיחות. לדוגמא: התועדויות תשמ"ח ע' 282. שם ע' 292. תשמ"ט ע' 189. ועוד.

⁹ ומכמה שיחות (ראה לדוגמא התועדויות תשמ"ח ע' 291) משמע שיש לומר הקטעים **מהזהר** שנדפסו בתיקון ליל הושענא רבה.

¹⁰ ראה התועדויות תשמ"ח ע' 346. תשמ"ז ע' 326. תשמ"ט ע' 161. ועוד.

¹¹ היום יום שביעי של פסח.

¹² ספר המנהגים ע' 68.

¹³ לוח כולל חב"ד.

¹⁴ ספר המנהגים ע' 68.

¹⁵ ראה שו"ע אדה"ז סתמ"ה סי"ב. וראה התקשרות גליון תפכ.

¹⁶ ראה התועדויות תשד"מ ע' 294.

¹⁷ לקו"ש חלק כה ע' 315.

¹⁸ מפני כבוד השבת ויו"ט. שו"ע אדה"ז סימן רמ"ט סעיף ט וסימן רצ"א סעיף ד. ואכ"מ.

¹⁹ ספר המנהגים ע' 67.

²⁰ בספר המנהגים ע' 58 מובא ענין אכילת הקרעפכין רק בנוגע לערב יום כיפור ובהערה מביא שלכא' הטעם השייך לערב יום כיפור אינו שייך להושענא רבה. וראה מ"ש ב"ה התקשרות" גליון רכ.

²¹ אבל ראה בהתועדויות תנש"א חלק א' ע' 213 הערה 11. ועפ"ז כתבתי בפנים המנהג.

²² לוח כולל חב"ד.

* לאלה שאין להם גז דולק – להדליק את הנר הארוך. ולאלה שיש להם משרתת, להדליק את הנר הארוך גם אם יש להם גז דולק.
* להזכיר לאבא לבדוק בכיסים של הסירטוק²², כי הרבה לובשים אותו ביו"ט וחזה"מ, ובשבת אסור לטלטל (במקום שאין עירוב).

הדלקת הנרות

1. [אין מנהגינו להדליק נר של "יזכור" שייאמר למחרת²³].
2. זמן הדלקת הנרות הוא 18 (או 23) דקות לפני השקיעה (ראה בלוח המקומי) כמו בכל ערב שבת – ואם אפשרי – להדליק בסוכה. [ואסור להדליק אחר השקיעה!]
3. **אלו שאוכלות אצל אחרים – לא לשכות להדליק נרות שבת ויו"ט. אם שכחו – צריכות להתקשר לרב אחרי החג ולברר מה לעשות בעתיד.**
4. נותנים לצדקה עבור ב' הימים של החג²⁴.
5. מברכים ב' ברכות: 1. להדליק נר של שבת ושל יום טוב 2. שהחיינו²⁵.
6. [איש המדליק נרות, לא יברך עכשיו שהחיינו²⁶ אלא בשעת הקידוש].

* * *

כתוב בספר המנהגים²⁷: בשמיני עצרת ושמחת תורה, מנהגן של ישראל (אשר תורה הוא) לשמוח בשמחה זו יותר משמחת בית השדואבה, ויותר משמחת יום טוב סתם.

אדמו"ר הריי"צ אמר: "צריכים לייקר את הארבעים ושמונה השעות של שמיני עצרת ושמחת תורה, בכל רגע אפשר לשאוב בדליים ובחביות בגשמיות וברוחניות – וזאת ע"י הריקודים"²⁸.

* * *

האושפיזין של שמיני עצרת: שלמה המלך ואדמו"ר הריי"צ (הצד השווה שביניהם: מדידת עראי לדירת קבע "בעלי בתים"; בירור העולם).

תפילת ערבית

1. מתחילים מ"מזמור לדוד".
2. **בלכה דודי:** אומרים "גם בשמחה ובצהלה"²⁹.
3. תפלת העמידה של שלש רגלים עם כל ההוספות של שבת.
4. אחר תפילת העמידה אומרים: ויכולו, ברכה מעין ז', מגן אבות, קדיש תתקבל, מזמור לדוד, חצי קדיש, ברכו, ומשניות (של האבלים) וקדיש דרבנן³⁰.
5. **לפני** "עלינו לשבח" – עושים הפסקה ("עלינו לשבח" אומרים אחרי ההקפות, כדלהלן).
6. עורכים קידוש בסוכה (סדר הקידוש ראה להלן) והתועדות³¹.
7. ואח"כ עורכים ה"הקפות" בשמחה רבה.
8. אחרי גמר ההקפות אומרים "עלינו לשבח" וקדיש יתום³².

סעודת הלילה

1. אוכלים בסוכה³³.
2. שלום עליכם, כי מלאכיו, אשת חיל, מזמור לדוד, דא היא סעודתא, – אומרים בלחש³⁴.
3. [לעיל כתבנו שאיש המדליק נרות אינו מברך שהחיינו בהדלקת הנרות והוא מברכה בשעת הקידוש. ולכן אשה שעושה קידוש וכבר בירכה הברכה "שהחיינו" בשעת הדלקת הנרות, אינה מברכת עכשיו הברכה.]
4. סדר הקידוש: [אתקינו של יו"ט³⁵] יום השישי, יין, קידוש (של יו"ט עם ההוספות של שבת), שהחיינו.
5. **אין** מברכים לישיב בסוכה³⁶.
6. טובלים את החלה במלח (ואין טובלין את החלה בדבש)³⁷.

²² ראה שו"ע אדה"ז סימן רנב סעיף כ.

²³ ראה אוצר מנהגי חב"ד ע' רכד.

²⁴ לקו"ש חלק כח ע' 315.

²⁵ סידור.

²⁶ לוח כולל חב"ד.

²⁷ ע' 68.

²⁸ ספר המנהגים ע' 68.

²⁹ לוח כולל חב"ד.

³⁰ אהלי ליובאוויטש גליון ד ע' 139.

³¹ אוצר מנהגי חב"ד ע' נשא ואילך.

³² לוח כולל חב"ד.

³³ ספר המנהגים ע' 68.

³⁴ ספר המנהגים ע' 56.

³⁵ ראה התקשרות גליון 794.

³⁶ ראה אוצר מנהגי חב"ד ע' שמו.

³⁷ ספר המנהגים ע' 68.

* בברכת המזון מוסיפים:

- א. רצה. ב. יעלה ויבוא. ג. הרחמן של שבת. ד. הרחמן של יו"ט. [ה. **אין אומרים** הרחמן הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת³⁸].
א. שכח "רצה" או "יעלה ויבא" או שניהם, ועדיין **לא התחיל** ברכת הטוב והמטיב (דהיינו שעוד לא אמר "ברוך"):
 1. אם שכח רק "רצה", אומר: "ברוך... שנתן שבתות... ברוך אתה ה' מקדש השבת" (ראה בסידור).
 2. אם שכח רק "יעלה ויבא", אומר: "ברוך ... אשר נתן ימים טובים... מקדש ישראל והזמנים" (ראה בסידור).
 3. שכח שניהם, אומר: "ברוך... שנתן שבתות למנוחה... וימים טובים... מקדש השבת וישראל והזמנים" כנדפס בסידור.
ב. שכח "רצה" או "יעלה ויבא" או שניהם, **והתחיל** ברכת הטוב והמטיב (דהיינו גם אם רק אמר "ברוך"):
 1. **חזור** לראש ברכת המזון³⁹ ואומר את שניהם⁴⁰.

יום שמיני עצרת – יום השבת קודש

- * **סוף זמן קריאת שמע:** ראה בלוח המקומי.
 * לסדר שהילדים שיכולים ללכת לבית הכנסת – שילכו לברכת כהנים המתקיימת בסוף חזרת הש"ץ של תפלת מוסף.
 * תפלת העמידה היא של שלש רגלים (עם ההוספות של שבת). אחרי תפלת העמידה אומרים הלל שלם [ואין אומרים הושענות]. שיר של יום. [קריאת התורה והפטרה]. יקום פורקן (הראשון והשני), מי שברך.
יזכור

1. אומרים "יזכור" לפני תפלת מוסף. [אין מנהגינו להדליק נר ל"יזכור"⁴¹].
  2. אלה שלא יכולים/ות ללכת לבית הכנסת ל"יזכור" יכולים/ות לאומרו בבית ביחידות⁴².
  3. אבלים בתוך שנת האבלות אין יוצאים מבית הכנסת בשעה שהקהל אומרים "יזכור", אבל אין הם אומרים "יזכור"⁴³.
  4. מנהג החסידים להזכיר גם את רבותינו נשיאנו⁴⁴.
- * אחרי אמירת "יזכור", כל הקהל (אפילו אלה שלא אמרו "יזכור") אומרים "אב הרחמים"⁴⁵. אשרי.

משיב הרוח ומוריד הגשם

- * בתפלת מוסף מתחילים לומר: **משיב הרוח ומוריד הגשם** אחרי ההכרזה (של הגבאי או השמש).
 1. תפלת מוסף של שלש רגלים (עם ההוספות של שבת).
 2. אם בטעות אמרו "מוריד הטל" אין צריך לחזור התפילה⁴⁶.
 3. אלה שמתפללים/ות בבית, ישערו מתי מתפללים מוסף בבית הכנסת ואז יתפללו מוסף ויאמרו משיב הרוח ומוריד הגשם⁴⁷.
 4. אם שמע הכרזת משיב הרוח ומוריד הגשם, ועדיין לא התפלל שחרית, **אם אינו מתפלל שחרית במנין אחר** יאמר משיב הרוח ומוריד הגשם גם בשחרית⁴⁸.
 * **תפלת גשם:** בחזרת הש"ץ, הש"ץ אומר תפלת גשם.
 * **ברכת כהנים:** בסוף חזרת הש"ץ של מוסף – ברכת כהנים.
 * **ולקחת סולת, שש זכירות:** בסוף התפילה אומרים: ולקחת סולת, שש זכירות.

סעודת היום

- * סעודת היום אוכלים **בסוכה**⁴⁹.
 * קידוש היום: מזמור לדוד, אתקינו, ושמרו, אם תשיב, דא, זכור, על כן – בלחש⁵⁰. ואח"כ אומרים [אתקינו של יום טוב⁵¹] בקול : אלה מועדי גו', בורא פרי הגפן⁵² **ואין מברכים** לישב בסוכה⁵³.
 * טובלים את החלה במלח (**ואין** טובלין את החלה בדבש)⁵⁴.
 * בברכת המזון מוסיפים:
 א. רצה. ב. יעלה ויבוא [אם שכח רצה או יעלה ויבא או שניהם – ראה בסעודת הלילה דאתמול]. ג. הרחמן של שבת. ד. הרחמן של יו"ט, **ואין אומרים** הרחמן הוא יקים לנו את סוכת דוד הנופלת⁵⁵.

³⁸ אוצר מנהגי חב"ד ע' שסב.

³⁹ שו"ע אדה"ז סקפ"ה סעיפים ח-ט. סידור.

⁴⁰ ראה ספר המנהגים ע' 60.

⁴¹ ראה אוצר מנהגי חב"ד ע' רכד.

⁴² ראה גשר החיים פרק לא סימן ב סעיף ה (ע' שלו).

⁴³ ספר המנהגים ע' 59.

⁴⁴ ראה שיחת אחש"פ תשכ"ו.

⁴⁵ אוצר מנהגי חב"ד ע' רכג.

⁴⁶ לוח כולל חב"ד.

⁴⁷ שו"ע אדה"ז סקי"ד ס"א.

⁴⁸ ספר המנהגים ע' 69-68.

⁴⁹ ספר המנהגים ע' 68.

⁵⁰ ספר המנהגים ע' 57.

⁵¹ התקשרות גליון 794

⁵² לוח כולל חב"ד.

⁵³ ראה אוצר מנהגי חב"ד ע' שמו.

⁵⁴ ספר המנהגים ע' 68.

⁵⁵ אוצר מנהגי חב"ד ע' שסב.

במשך היום

- * **שנים מקרא וא' תרגום:** מעבירים הסדרה – שנים מקרא וא' תרגום - של פרשת וזאת הברכה⁵⁶.
- * אסור להכין משבת ליו"ט שני. כל ההכנות לסעודת הערב מתחילות רק אחרי צאת הכוכבים (ראה בלוח המקומי) כדלהלן.
- * **תהלוכה:** מנהג חב"ד שהולכים ל"תהלוכה".

תפלת המנחה

- * קרבנות, אשרי, ובא לציון, ואני תפילתי, קריאת התורה (וזאת הברכה), תפלת העמידה של שלש רגלים (לזכור לומר משיב הרוח ומוריד הגשם. שכח – אין צריך לחזור) עם ההוספות של שבת, [אין אומרים צדקתך] עלינו.
- * לפנות ערב נכנסים לסוכה (ואוכלים או שותים דבר מה) "צו געזעגענען זיך" [-להיפרד מהסוכה]⁵⁷. (אבל אין אומרים ה"יהי רצון" ואין נושקים את הסוכה⁵⁸ וכו').

ליל שמחת תורה –

- * מותר להתחיל ההכנות לסעודה רק אחרי צאת הכוכבים (ראה הזמנים בלוח המקומי).
- * אבל, כשמגיע זמן צאת הכוכבים, צריך להתפלל לפני כן תפלת ערבית או לכל הפחות צריך לומר "ברוך המבדיל בין קודש לקודש" ורק לאחר מכן אפשר לעשות ההכנות והמלאכות (המותרות ביו"ט).
- * הסדר של הערב בבית הכנסת הוא: תפלת ערבית (עד לפני עלינו לשבח, כדלהלן), קידוש והתוועדות (בבית הכנסת או בבית אבל לא בסוכה), הקפות (ובסופם עלינו לשבח).
- * **האושפזין:** לאחר שישנו ענין האושפזין (החסידיים) במשך שבעת ימי הסוכות ולאחרי שנתוסף המעלה ד"בעלים" בשמיני עצרת - הרי זה נעשה באופן ד"לעיני כל ישראל" בשמחת תורה⁵⁹.

תפלת ערבית והקפות

1. תפילת ערבית מתחילה מ"שיר המעלות וגו'".
2. תפילת העמידה היא של שלש רגלים.
3. **ותודיענו:** בתפילת העמידה מוסיפים "ותודיענו". [אם שכח לומר ותודיענו אינו חוזר אבל לפני עשיית מלאכה צריך לומר "ברוך המבדיל בין קודש לקודש"⁶⁰].
4. קדיש תתקבל.
5. המשניות לאבלים וקדיש דרבנן (כדאמול).
6. לפני "עלינו לשבח" עושים הפסקה לקידוש (סדר הקידוש ראה להלן).
7. עורכים התוועדות והקפות (ולאחרי הקפות – עלינו לשבח).

הדלקת הנרות

- * מדליקים נרות יום טוב אחרי צאת הכוכבים והרבה נוהגות להדליק לפני הקידוש - בבית.
- * **הדלקת הנרות היא באמצעות העברה אך ורק מאש דולקת.**
- * מברכים ב' ברכות: 1. להדליק נר של יום טוב. 2. שהחיינו.

לפני הקידוש

- * **לוודא שכל הנשים והבחורות (ובפרט האורחות) הדליקו כבר את הנרות.** אם אין מספיק נרות, לא להסתמך על זה שידליקו אח"כ בבית אלא ילכו אל השכנים לשאול נרות וידליקו לפני הסעודה.

קידוש וסעודת הלילה

1. הקידוש והסעודה עורכים בבית (ולא בסוכה).
2. הסדר של הקידוש הוא: **יקנה"ז**, דהיינו: (אתקינו) זין (סברי מרגן וברכת בורא פרי הגפן), קידוש (אשר בחר בנו), נר (ברכת בורא מאורי האש), תבדלה (המבדיל בין קודש וכו'), זמן (שהחיינו).
3. [אין מברכים על בשמים⁶¹].
4. כשאומרים ברכת בורא מאורי האש, אין מקרבים הנרות ואין מאחזין השלהבת שלהם, וכן אין מביטים בצפרנים. ורק, בעת ברכת בורא מאורי האש, מסתכל בנרות כמו שהם כ"א בפני עצמו⁶².

⁵⁶ ספר המנהגים ע' 68.

⁵⁷ ספר המנהגים ע' 69.

⁵⁸ ראה ספר המנהגים ע' 67 ע"ד נשיקה בכלל.

⁵⁹ ראה אריכות הביאור בזה בהתוועדות שמחת תורה תשמ"ח (התוועדות ע' 309 ואילך), דלכאוי אך אומרים האושפזין החסידיים, הרי ישנם כו"כ צדיקים וכו' עיי"ש בארוכה.

⁶⁰ לוח כולל חב"ד.

⁶¹ לקו"ש חלק לא ע' 191 ואילך.

⁶² ספר המנהגים ע' 39.

* טובלים את החלה במלח (ואין טובלין את החלה בדבש)⁶³.

* בברכת המזון מוסיפים:

א. יעלה ויבוא. ב. הרחמן של יו"ט.

שכח יעלה ויבא:

1. אם עדיין לא אמר "ברוך" של ברכת הטוב והמטיב, אומר "ברוך... אשר נתן ימים טובים... מקדש ישראל והזמנים" (כמו שכתוב בסידור).
2. אבל אם אמר "ברוך" של ברכת הטוב והמטיב חוזר לראש ברכת המזון.

* **קריאת שמע שעל המיטה:** כתוב בספר השיחות תש"ד ע' 39: ידוע לכל, שבאמירת "שמע ישראל" בקריאת שמע שעל המיטה בשמחת תורה, צריך לקבל על עצמו המסירה והנתינה להרבצת התורה במסירות נפש בגופו, רוחו ונשמתו, וזו צריכה להיות כל מהותו.

יום שמחת תורה – (יום ראשון בשבוע)

* סוף זמן קריאת שמע: ראה בלוח המקומי.

* **ברכת כהנים בשחרית:** לאלה שמביאים את הילדים לברכת כהנים תחת הטלית של אביהם, צריכים לזכור שבשמחת תורה הברכת כהנים היא **בשחרית**⁶⁴, בחזרת הש"ץ לפני הלל. (בבית הכנסת שמתחילים להתפלל בשעה 10:00 אז) בדרך כלל זה כמה דקות לפני השעה 11:00.
* **עלי' לתורה לילדים:** לסדר שהילדים יהיו הן בברכת כהנים והן – אם אפשרי – בשעת ההקפות ובשעת קריאת התורה (שלאחרי ההקפות) בכדי שיקבלו עלי' לתורה!

* **קידוש אחרי שחרית:** האבא עושה קידוש (סדר הקידוש ראה להלן) בבית הכנסת אחרי תפילת שחרית לפני הקפות, ועפ"ז לתאם המשך היום...
* **הקפות:** אחרי שחרית עורכים הקפות, ולאחרי זה קריאת התורה (חתן תורה וחתן בראשית) מפטיר, שישו ושמחו, אשרי ומוסף.

ולמהשיך את השמחה למשך כל השנה כולה

סעודת החג

* סדר הקידוש ביום: אתקינו, אלה מועדי, בורא פרי הגפן.

* טובלים את החלה במלח (ואין טובלין את החלה בדבש)⁶⁵.

* בברכת המזון מוסיפים:

א. יעלה ויבוא [שכחו יעלה ויבוא בברכת המזון – ראה לעיל בסעודת הלילה].

ב. הרחמן של יו"ט.

במשך היום

* **חת"ת:** היום לומדים חת"ת של פרשת וזאת הברכה, ומהתחלת פרשת בראשית עד שני, אבל לא על חשבון של השמחה והריקודים (ח"ו למעט בשמחת היום) אלא בזמן שמפסיק ומבטל בלאו הכי וכו'⁶⁶.

תפלת המנחה

* קרבנות, אשרי ובא לציון, תפלת העמידה של שלש רגלים, עלינו.

התועודות

* לפני השקיעה, הרבי יורד להתועודות. כולם נוטלים ידיים, הרבי אומר כמה שיחות (ומאמר), מזכיר אודות **קרן השנה**⁶⁷ [בשנה זו ישנם שנ"ג יום (353)], **כינוס תורה, חת"ת** (ניגון האפ קאזאק⁶⁸) וכו'. בסופה מברך ברכת המזון, תפלת ערבית, הבדלה, כוס של ברכה שנמשך עד השעות הקטנות של הלילה....

בתפלת ערבית אומרים:

א. משיב הרוח ומוריד הגשם (אמר מוריד הטל אינו חוזר).

ב. אתה חוננתנו.

ג. ממשיכים לומר "ותן ברכה" (עוד כמעט חודשיים (בקביעות של שנה זו, עד מוצש"ק כ' כסלו)).

ד. אין אומרים ויהי נועם ו-ואתה קדוש.

הבדלה

* הבדלה הרגילה בלי בשמים ונר, ואין אומרים ויתן לך.

בליובאוויטש מכריזים במוצאי שמחת תורה "ויעקב הלך לדרכו"

⁶³ ספר המנהגים ע' 68.

⁶⁴ ספר המנהגים ע' 69.

⁶⁵ ספר המנהגים ע' 68.

⁶⁶ התועודות תשמ"ו ח"א ע' 453.

⁶⁷ ספר המנהגים ע' 69.

⁶⁸ ראה בהתועודות דשמח"ת תשל"ו

* **תחנון:** עד סוף חודש תשרי אין אומרים תחנון.
* **כינוס תורה:** באסרו חג משתתפים ב"כינוס תורה".

שבת בראשית

- * סוף זמן קריאת שמע: (ראה בלוח המקומי).
- * בבוקר לפני התפילה אומרים כל התהילים כבכל שבת מברכים.
- * מברכים החודש מר-חשון.
- * המולד – יום השבת קודש, שעה 3 לפנות בוקר ו23 דקות.
- * ראש חודש מר חשון מחר ביום הראשון וביום השני.
- * אין אומרים אב הרחמים.
- * בשבת בראשית מוכרים ה"מצוות"⁶⁹ והגבאי לובש שטריימל וכו'.
- * במנחה אין אומרים צדקתך.
- * כדאי ללמוד השיחה בלקוטי שיחות חלק א בתחילתו המבאר את הפתגם:
"ווי מען שטעלט זיך אוועק שבת בראשית, אזוי פירט זיך א גאנץ יאר!"

בברכה שבשנה זו נזכה לרקוד בביהמ"ק השלישי תומ"י ממ"ש.

בברכת כט"ס
לוי יצחק גרליק